

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za ceto leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K Naročna za Nemško 5 K, za druge koreninskega države 6 K. Kdor budi sam posoj, plača na leto samo 3 K. Naročna se pošilja na: Upravnštvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se depositira do odgovori. — Urdje Matel, Štev. 5, vprejemo naročno, inserati in reklamacije. — Cesta štev. 5, vprejemo naročno, inserati in reklamacije. — Upravnštvo: Korona cesta štev. 5. — Rezki se ne vratajo. — Upravnštvo: Korona cesta štev. 5, vprejemo naročno, inserati in reklamacije. — Za inserati se plačuje od enostopnega petitivra za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglašene primere popust. Inserati se sprejemajo do torka opozita. — Na zaprte reklamacije so poštine proste.

Rusi premagani.

Rusi se umaknili na celi črti. — Avstrijci in Nemci jih zasledujejo. — V Galiciji se postavljajo Rusi na novo v bran. — S srbskega bojišča nobenih važnejših poročil. — Na francoškem bojišču majhni spopadi. — Turki poročajo o prodiranju svojih čet. — Švedski, norveški in danski kralj se posvetujejo.

Mir ljudem na zemlji . . .

Cuden Božič bomo letos imeli. Po naših cerkvah in hišah se bo razlegal anglijski glas: Mir ljudem na zemlji . . . , a med tem bodo prihajala nadaljnja-poročila o tem, kako se je v sovraštvu država vzdignila proti državi, narod proti narodu in kako se milijoni in milijoni oboroženih vojakov med seboj kolijo in morijo na bojnih poljih. Praznik miru obhajamo letos v sredini svetovne vojske.

Letos bodo ljudje razumeli mnogo boljše kot pa prejšnja leta anglijski spev: Mir ljudem na zemlji, ki so svete volje! Sedaj vemo, kaj je mir in njegove dobrote! Prej smo mir uživali in čutili smo le ono blaženost, ki sta nam jo dajala red in varnost okrog nas. Sedaj so naša srca na negotovem, kaj bo z našimi dragimi, ki stojijo v sovražnem ognju, na negotovem tudi, kako se bo razvijala usoda onih, ki so ostali doma zapanjeni. Vse najboljše želimo domovini in zato trepetamo v strahu, kadar prihajajo nova poročila z bojišč, proseč Boga, da bi ne bilo nič hudega. Naša srca so neprenehoma vznemirjena, v njih ni miru.

Mir ljudem na zemlji, ki so svete volje! Po mirem koprinimo, mir si želimo in trdno upamo, da nam ga ljubi Bog pošle, kajti mi ga nismo skalili slabe volje. Sovražni sosed nam ni dal miru in morali smo se braniti, da si izvojujemo pogoje za trajen in stalen mir. Mi nismo želeli nikomur nič hudega, nismo poželeli po tuji zemlji, nikomur nismo storili nič žalega, a sovražni sosed nas je izzival, nam motil notranji mir in moril naše najboljše može. Morali smo iti v vojsko ravno zaradi tega, ker hočemo mir. Užugati moramo sovražnika, ker si želimo mir, ker koprinimo po njem.

Toda anglijski spev o Božiču se ne glasi samo: Mir ljudem na zemlji, ki so svete volje! Ne, ampak pred temi besedami so zapeli angelje: Slava Bogu na višavah! Kdor daje slavo Bogu, njemu daje Bog mir. To velja za posameznike kakor za cele države in narode. Nihče menda letos o Božiču ne bo tako globoko molil k Bogu kakor naš priljubljeni cesar. Mati žaluje, ako ji je en sin v vojski, njemu jih stoji na milijone sinov v krvavi borbi. Pri vsaki kapljici krv, ki poteče na bojno polje, zakrvavi tudi njegovo dobro, očetovsko srce. In ono išče svojo moč in tožbo le v Bogu. Bogu daje čast in slavo, zato smo preprčani, da nam nebesa podelijo kmalu zmago nad vsemi: našimi sovražniki in da bo potem zavladal nad ljubo Avstrijo trajen in neskaljen mir.

Slike iz vojne.

Vojna se ne da popisati.

Iz pisma, ki ga je pisal svojcem Anton Holobar iz Vrbj pri Žaleu, vojak 87. pešpolka, posnamemo sledenje: Dragi mi! Naznanim Vam, da mi gre sedaj čisto dobro. Sedaj sem namreč v bolnišnici v Znaju na Moravskem. Nisem ranjen, ampak samo noge sem si prehladil tako, da nisem mogel nikam več, pa so me poslali v bolnišnico. Tukaj sem od 26. novembra.

Kako dolgo ostanem tu, ne vem. Morebiti kakšen teden ali 14 dni in potem nas razposlajo na vse strani. Eni gredo nazaj v vojno, drugi pa h kadri. Če me doleti sreča, da pridev h kadri v Celje, se še vidimo, drugače pa, kakor je božja volja. Kakor me je Bog varoval dosedaj, upam, da me bo varoval tudi, ako pridev spet nazaj med naše korenjake, ki jih vse hvalli. — Kako sem se prehладil, Vam opišem v sledečem: Po neprestanih marših se nam slednjič posreči doseči sovražnika, ki je bežal, kar so ga nesele noge. Darsiravno in hotel zbežati naravnost v Rusijo, smo ga vendar takrat daleč nagnali. A ustavl se je v gozdu, se zakopal in čakal, kedaj ga napademo. Trenutek je prišel. Mi gremo naprej, levo od nas je bil polk št. 17, ki je zasedel s 3. bataljonem mali gozdček. Mi smo bili na mali brezini; prišli smo do 200 korakov v bližino Rusov, kjer smo se zakopali. Tla so bila mokra tako, če sem skopal jamo, je nastopila voda in tako sem ležal 6 dni. Potem sem šel za „ordonanco“ k „Gruppenkommandu“. Od tu sem nosil „poročila“ do našega poveljnika. Pot je bila slaba; po potu sem moral čez močvirje, kjer sem se povzročil vsakokrat do kolen in večkrat sem še padel v močvirje. In vsaki dan sem šel to težavno pot po 8- do 10krat. Hodil sem v najhujšem ognju do vojne čerte. Dva, ki sta hodila z meno, sta padla že prvi dan. Jaz pa, kakor po čudežu, sem nosil povelja naprej še 8 dni in n'sem bil ranjen.

Tukaj sedaj nobeden ne misli na drugo kot na Boga. V jarkih molijo vojaki, tudi taki, ki so se popre, samo norčevali iz Boga. Kakšna je vojna sama ob sebi, pa se popisati ne da. No, s časom se človek vsemu privadi.

Snega je v Galiciji za 4 prste, mrzlo je bilo takrat že precej.

Kako Bog plačuje zaupanje v njegovo pomoč.

N. Ostruh iz Št. Lovrenca nad Mariborom, ki se je vrnil ranjen v prsa iz južnega bojišča, pripoveduje sledenje:

Bilo je na Malo Gospojnico, dne 8. septembra. Pričakovali smo ravno ta dan vroči boj, ker tu na bojišču ni praznika. Jaz in dva tovariša, oba moja znanca-rudarja, smo opazovali izhajajoče solnce, ki je ravno priplavalo izza srbskih hribov in eden tovarišev pravi:

„Kdo ve, ali bodemo še zvečer, ko bo zahajajoče solnce tako nizko nad hribi, kot sedaj, še vse trije živi in združeni skupaj!“

„Le tedaj, ako nam pomagata Bog in Marija, drugače ne“, sem odgovoril, „na to še imam polno zaupanje!“

Tovariš pa se začneta na ves glas krohotati in eden pravi: „Ali si še vedno tak bedak, kot si bil; si že pač dovolj star, da bi ne verjet več takšnih neumnosti! Ali torej res misliš, da je Bog?“

„To sem veroval vedno, verujem pa še zlasti sedaj in zopet vama pravim, da le na Boga imam še zaupanje!“

All, o groza, nisem še izrekel zadnje besede, ko se razpoči v neposredni bližini šrapnel. Enemu mojemu tovarišu je preklal glavo in mu je odnesel polovico; drugemu je odtrgalo desno roko pri rami proč in oba sta bila pri priči mrtva, v mene pa je priletelo le nekaj prsti, ki se je dvignila ob padcu šrapnela. Izpreleterla me je nepopisna groza, dvignil sem sklenjene roke kvišku in zaklical: „Hvala ti tisočera, dobrí Bog, da si na tako čudežen način poplačal mojo vero!“

Takšnih slučajev bi vam lahko navepel mnogo in mnogo, kako grozno Bog ravno v vojski kaznuje bogokletneže, kako čudežno pa plačuje tiste, ki stajajo zaupanje v njega, in bolj kot kedaj, verujem sedaj, da je Bog!

Z rožnim vencem na straži.

Slovenski črnovojnik piše svoji ženi iz Pole:

Ljuba moja žena! Naznanim ti, da sem bil danes zjutraj pri sv. maši in sem tudi storil svojo krščansko dolžnost. Za advent sem sprejel sv. zakramente. Pa ne misli, ljuba žena, da se ti s tem hočem pohvaliti. Pišem ti zato, da veš, da grem tudi tukaj v cerkev, ne samo doma. Vsaki dan sem v cerkvi, razun, kadar sem v službi. Takrat ne morem iti. Prihodnje nedeljo se ne bom mogel udeležiti sv. maše, ker bom moral iti v soboto opoldne na stražo in bom prišel v nedeljo nazaj. Sel bom pa opoldne k večernici. Prosim te, ljuba žena, moli za-me pri maši, ker se je jaz ne bom mogel udeležiti. Pa jaz tudi na straži ne pozabim na Boga. Kadar stojim sam na straži, posebno po noči, vzamem rožni venec in roke in molim, da si krajšam čas. Tako mi pretečeta dve uri, da ne vem kedaj. Molim tudi za to, da bi srečno opravljala svojo službo. Spominjam se tudi tebe in svojih otrok v molitvi. Kadar ti in otroci doma v postelji sladko spavate, se vas jaz tukaj spominjam v molitvi. Pa tega vsega ti ne pišem zato, da bi se hotel s tem hvaliti in ponašati. Tudi jaz se tebi in otrokom priporočam v molitev, da bi se vi tudi mene spominjali v molitvi in prosili Marijo za-me, da bi se zopet zdrav vrnil skoraj k vam v vašo sredino. Najbolj si želim, da bi že skoraj prišel tisti dan, da bi se spet videli. Želim, da bi se to pismo ponatisnilo v „Slov. Gospodarju drugim v zgled. Naj bi tudi drugi rajše molili in storili svojo krščansko dolžnost in ne bi preklinjali in Bog ve kaj govorili slabega. — Tebe, ljube otročice in pa vse znance iskreno pozdravljam.

Vojak in sv. rožni venec.

Slovenski vojak piše z bojišča: Mogoče bo kdaj rekel: Puško v roke vojaku, ne pa rožni venec. Da, prav je, vojak ne sme puške izpuštit iz rok. Moje puško je razbila krogla, zato sem šel k mrtvemu vojaku po puško in ta jo je krčevito stiskal k sebi, kakor da se še mrtev ne sme ločiti od nje. Vendar pa ima vojak lepo priliko, vzeti včasih tudi rožni venec v roke. Na marših je sveti rožni venec kakor nalaže, da vojaka poživlja in mu daje moč, da ne obnemore. Na straži mu je najboljše sredstvo, da vstraja, ga varuje pred zaspanjeto in mu krajša dolgi čas. Tudi v bojni črti, ko včasih po več ur ne sme in ne more s svojega mesta, se tolaži in navdušuje s sv. rožnim vencem. Posebno pa lepo služi sv. rožni venec ranjenim in bolnim vojakom po bolnišnicah, zlasti v tujih krajih, kjer ni domačega berila na razpolago. Ni ga sredstva, ki bi bolj služilo za kratek čas, trpljenje in tolažbo, kakor ravno sv. rožni venec. In če primerjamo žalostni del sv. rožnega venca: „Kateri je za nas krvavi pot potil“. Ko nas na marših le vedeni pot poliva, zmislimo se na Njegov krvavi pot in takoj smo potolaženi. „Kateri je za nas bičan bil in s trnjem kronan bil.“ Ko nas doleti kaka nesreča, da nas poškoduje krogla ali bajonet, koliko laguje trpimo, če se zmislimo na Njegove svete rane in Njegovo trpljenje. „Kateri je za nas težki križ nesel. Naše rame so utrujene od tornistre in puške, pa kaj je to s primera s težkim križem. Če to premisljujemo, niti ne čutimo nič na svojih ramah. „Kateri je za nas križan bil.“ Tudi nam se morebiti bliža smrt, saj smo

jo tudí zaslužili z raznimi grehi. On pa najpravičnejše in najnedolžnejše umrl na križu le zato, da nas reši. Če to premišljujemo, s kakim veseljem in pogumom gremo, če treba, tudi v smrt, da izpolnímo prisojno „za cesarja in domovino“. In ko Ga v duhu vidimo na svetem križu, ko izroča svojo dušo v roke nebeškemu Očetu, priporočimo tudi mi svoje duše v Njegove svete roke. Po Njegovih besedah: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega.“ Torej svoje telo do zadnjega vzdihljaja in zadnje kaplje krví za cesarja in domovino, a svojo dušo pa svojemu Stvarniku. Vse to pišem iz lastne izkušnje, in ko sem videl nekako poživljene in potolažene one, ki so opravljali to pobožno molitev. Zato, dragi sovojaki, v roke sv. rožni venec, pa tudi vi, domači, posebno sedaj, ko po nekaterih župnih opravljate pri zornicah roženvensko pobožnost namesto meseca oktobra, udeležujte se je vsak dan. Tudi doma zvečer ne pozabite na lepe in krasne molitve. Marija, kraljica sv. rožnega venca, katero v sv. rožnem venu toljokrat z angelskim pozdravom pozdravljamo, je tudi „tolažnica žalostnih“, nas bo tolažila v tem žalostnem vojnem času, da ga laglje preživimo. Spominjajte se v vaših molitvah doma tudi nas vojakov! Z Bogom!

Bele vrane.

Dobri krščanski vojaki so bele vrane, katerih nikjer ni; sem čital nekoč v neki knjigi. Utopil sem se nazaj v spomine prošlih dni za časa aktívne vojaške službe, pretehtajoč, koliko resnice vsebuje zggoraj navedeni rek. Prišel sem do prepričanja, da je na tem pač žal mnogo, mnogo resnice. Spominjam se še dobro, koliko posla so imeli z menoj, vpoklicanim rekrutom, starejši vojaki, da bi me pridobili za njih črne nazore in navade, kar se jim pa ni posrečilo.

Tudi drugim mojim tovarišem se ni godilo boljše. Če se je kateri le količaj izdal, da je še nepokvarjen, krščanski mladenič, so ga zasramovali in slegili na vse kriplje tako dolgo, da je vse krščanstvo le prazen nič in ljudem peseck v oči, dokler ga niso popolnoma pokvarili in pridobili na svojo stran. Žalostna resnica je, da sin z dežele, kateri od svojih starišev ni popolnoma podkován v svojih krščanskih načelih, se pri vojakih često spridi v vsakem oziru. Neizkušen, v strupu mestnega življenga se daleč od tuji krščanskim nazorom, h katerim se potem pozneje le težko, redkokedaj popolnoma povrne.

Oglejmo si pa take in podobne nepopoljšljive vojake sedaj, kateri so se pred vojsko norčevali iz vsega, kar je le količaj dišalo po krščanstvu. Svojim očem nisem verjal, ko sem videl v vojski z Rusi, da so si taki in enaki resno pripenjali blagoslovljene Marijine svetinjice na svoja prsa. Namesto pri vojakih tako navajenih kletvic, katere so sledile poprej skoro vsaki drugi besedi, slišiš sedaj tu pa tam pobozne vzdihne. Splošno rečeno: Življenje v naših taborih je korajno in resno krščansko.

Nehote sem se spomnil pri teh čudnih opazovanjih zopet drugega izreka: „Sila kola lomi“.

Cudna so pota, po katerih Vsemogočni ljudi vodi k sebi! Poprej nepopoljšljivi, z ničem zadovoljni, že skoro popolnoma krščanstvu odtujeni, propali možje, sedaj na bojišču mnogi bridko obžalujejo svojo nespamet ter postajajo zopet božji, dobrí otroci!

Slovenski vojak! Ostani zvest Bogu in On ti bo dajal moč, da premagaš vse vojne napore in težave!

J. Š., ranjeni četovodja.

V okopih.

Poroča četovodja J. Š., doma iz Št. Lovrenca nad Mariborom, ki je prideljen 20. lovskemu bataljonu. Udeležil se je boj v Galiciji.

Naš bataljon je dobil nalog, da zažrjuje sovražne napade in s svojim hrbotom pa varuje prehod našega trenskega oddelka. Kar naenkrat, kakor da bi iz tal prirasli, se pojavi pred nami četa russkih vojakov, nad 60 mož. Oddali so na nas nekaj strelov in mi dobimo povelje za naskok. Prvič sem krčevito zagrabil bajonet, da bi ga porinil v sovražnikovo truplo, a tako daleč ni prišlo. Ko smo se namreč z gromovitim hura-klici zakadili proti Rusom, so imeli ti že puške na tleh in so držali roke kvišku, zopet drugi pa so nataknili čepice na bajonete v znamenje, da se udajo. Obkolili smo jih, razrožili in jih spremili na bližnji kolodvor, kjer smo dobili skupno z njimi menažo. Opazovali smo jih, kako v slast jim je šla naša hrana in poskušali z njimi se pogovarjati. S Poljaki smo se za največjo silo razumeli, samo da spočetka nismo dosti spravili iz njih, bili so namreč še vedno v strahu za svoje življene. Ko so se prepričali, da je pošten in izobražen Avstrijec ljut in neizprosen tiger le v boju, a napram neoboroženemu nasprotniku nastopa kot prijatelj, so se ojunačili takoj. Pripovedovali so nam vsi, da se vojak, kakor tudi njih poveljniki ne morejo dovolj načuditi junashcu naših vojakov, ki sledijo povelju ukazujocih, če bi jim Rusi želesna polena nasproti lučali, in bi se menda brez povelja ne umaknili niti za ped. Res je v naših vrstah vladala železna disciplina. Ujetnike smo na to spravili še na vlak in voj, kateremu sem bil prideljen tudi jaz, se je podal na pozivodovanje, pred nami pa so odjezdili kot patrulja štiri dragonci.

Izvedeti nam je bilo, koliko sovražnika se nahaja pred nami. Naenkrat se začuje mnogo strelov in dragonci pridrve k nam s poročilom, da se nahaja v gozdu pred nami ogromno število Rusov, ki so jih kar obsipali s svinčenkam, a vsi širji so še

lm odnesli zdruge pete. Naš poročnik da povelje: „Zakopati se!“ Razvrstili smo se v bojno črto in v-kopali v zemljo, med tem so nas Rusi seveda zapazili in gosto je deževala svinčena toča preko naših glav. Zadevali so iz početka zelo slab. Čakal sem, da si je izkopal jamo moj tovariš na desni; ko je bil gotov, mi je prepustil orodje. Zakopal sem se dobro in svaril tovariša ob levi strani, ki se je zelo slab zavaroval, a ni me ubogal. Pričeli smo tudi mi pošiljati smrtne pozdrave neprijatelju. Ali je pogodila vsaka moja krogla, ne morem reči, ker sem takoj, ko sem oddal strel, umaknil glavo na varno. Videc, da v bližini še ni nihče ranjen, smo se pričeli pošteno smerjati kroglasti, ki so ropotale po telečnjakih in plesale v naših skošelnicah za menažo. A čedalje gosteje so padale svinčenke in ena je zaleda tovariša ob levi ravno med očes, vila se mu je kri pri očeh, ustah in nosu. „Ali si zelo dobil?“ ga vprašam. Nič odgovora. „Saj sem ti pravil, da se bolje zakoplji!“ Zopet nič. Stegnem roko proti njemu in ga stresem; sedaj še le vidim, da je mrtev. Da bi se izognil temu prizoru, obrnem glavo proti desnemu tovarišu, a v tem trenutku zadene še tudi tega krogla blizu rame in mu je bržkone morala iti globoko dol v život, kajti zvijal se je v groznih bolečinah po svoji jami, dokler se ni skotadil iz nje in sedaj se mi je nudil strašen prizor: kar frčale so krogle v njega in ob vsaki se je bolestno stresel, dokler ni mrtev obležal.

Sedaj pride vrsta na te, sem si dejal, sprožil še tu in tam kakšen strel, ob vsakem pa sem si mislil, da je že zadnji. Kaj sem prav za prav mislil in občutil, ne morem popisati. Počil je nedaleč šrapnel in kos želesa je prilepel v glavo mrtvega tovariša ob levi. Odnesel mu je gornjo polovico glave, ki je prilepla s tako silo v mojo, da mi je odbila kape raz glave, po levem licu, po hrbotu in telečnjaku pa sem bil ves pomazan z možgani mrtvega tovariša in ves oškropjen s krvjo. Jama nesrečne, ki je bila zelo plitva, je bila kmalu polna krvji. Da se rešim mučnega položaja in pogledam, koliko nas je še sploh živih, se nekoško dvignem, a že v tistem hipu mi prilepi kos šrapnela v glavo in pačem takoj v nezavesi. Ko se prebudim, me pogled na tovariša spomni na vse in v glavi začetim grozno bolečino. Ne upam si otipati rane, misleč, da bi šla cela pest v njo. Hotel sem pogledati, ali so Rusi še pred menoj, mogoče so naši odšli in me kot mrtvega pustili na bojišču. A v tem me nekaj grozno zaskeli na rami. Hotel sem zavihati rokav, da bi pogledal, kaj je in pri tem se mi curkom vlijije kri dol po roki. Spoznam, da sem ranjen tudi na rami.

Sedaj začujem povelje našega poročnika: „Nazaj!“ Pozabil sem na vse bolečine in urnih kračjo uberen za tovariši. Ker smo bili skoraj vši ranjeni, tudi naš poveljnik, pohitimo vši načravnost do zdravniške postaje. Ko nas je sovražnik videl bežati, tedaj pač ni štel s kroglasti; pogledal sem na levo in na desno v travo, kar migljalo je v njej, kakor bi bilo vse živo kobilce pod njo, spoznam pa, da so bile tole ruske krogle. Ker smo bili sedaj Rusom izvrstna tarča, so padaли tovariši kar zaporedoma. Mislil sem, kar je, je, sključil hrbet, misleč: žvižgajte le preko, in jo ubiral za drugimi. Ko pridevo do zdravniške postaje, kričali smo vse vprek, kajti vsek bi se bil prvi iznebil krogle iz telesa; sedaj pa tudi opazimo, da smo pustili na bojišču kar dve tretjini tovarišev, ostalo nas je namreč samo še 20 mož, z bližnjimi ranjenimi vred, katere so prinesli do sanitetne postaje. Spravili so nas na vlak in jaz sem prišel v bolnišnico v Kapošvar na Ogrskem. Nesrečna tovariša, med katerima sem prebil najmučnejše trenotke na bojišču, katerih vse življenje ne pozabim, sta bila oba oženjena rezervista, rodom Italijana.

Topovska krogla odtrgala tornistro.

Ivan Ornik, doma od Sv. Martina pri Vurbergu, piše svoji ženi z bojišča:

V Galiciji, dne 5. decembra. Ljuba žena! Naužnam ti, da je tukaj na bojišču proti Rusom sedaj zelo mrzlo. Ležati moramo na prostem. Lahko si torej sama predstavljaš, kako nam gre. Pa hvala Bogu, do sedaj sem bil še vedno zdrav, le malo ozebel sem še. Od znancev iz naše župnije, ki so odšli v vojsko, prideva še samo z Jaketom skupaj, drugih ni več na bojišču. Fažmon je v bolnišnici, Jakolič tudi, o Žlahtiču in Mulecu pa ne vem, kje se nahajata. Jaz imam tudi upanje, da nam bosta Bog in Marija pomagala. Da sem še živ, se imam edino Bogu in Mariji, naši visoki zaščitnici, zahvaliti. Bil sem že v strašnih ognjih. Kako je bilo, ti ne morem popisati. Enkrat mi je topovska krogla sfrčala tako tesno mimo glave, da mi je s hrbotu odtrgala tornistro in vso drugo opravo. Ako se ne bi bil tisti hip pripognil, bilo bi me raztrgalo na drobne kosce. Pa hvala Bogu, odnesel sem zdravo kožo. Opravo pa sem dobil pozneje od ranjencev. Če bom kedaj prideljen domov, tedaj ti lahko bolj natanko razložim, kako se mi je godilo v teh hudičasih. Bog daj in Marija, da bi bil tudi v božjih bojih pod njenim zaščito kakor dosedaj. Moja pisava je slaba. Imam namreč od mraza popolnoma odrevene roke. Cel život je trd. Zahvaljujem se ti za pozdrave in za poslano. Želim tebi, vsem dragim domačim, sorodnikom, znancem in prijateljem veselo božične praznike in veselo novo leto! Ne pozabite na vašega Ivana, ki se korajno vojskuje zoper Ruse.

Če mi kaj pošlješ za praznike, ne pozabi priložiti pi-po za tobak. Z Bogom dragi moji! Upajmo na veselo svidenje!

Naši topničarji bi radi šli nad Ruse.

Iz M... L... piše trdnjavski topničar V. K. svojemu prijatelju v Mariboru: Hvala ti lepa, da si mi naročil „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo“. Kako veselje zavlada med našimi slovenskimi topničarji, kadar pridejo naši listi, si niti predstavljati ne moreš. Tukaj, daleč od doma, še-le prav poznamo, kake vrednosti so naši, v katoliško-narodnem duhu pisani listi. Ko bom prišel domov, bom z vsemi močmi agitiral, da se posebno „Slovenski Gospodar“ nastani stalno v sleherno slovensko hišo v lepi naši slovenjegoriški župniji. — Kako dolgo še bomo tukaj, ti danes ne morem povedati. Videti je, da nas mislijo nekam dalje poslati. Najbrž in najraje bi šli vsi slovenski trdnjavski topničarji z našimi težkimi topovi Ruse preganjat in spravljat na oni svet. Vsi si želimo, da bi nam bilo dano, se udeležiti kakega večje pretepa. Posebno v čast bi nam pa bilo, ako bi strice Ruse pozdravljali z ognjem iz naših ... pov. Upam, da bodo naše armade začele skor Rusu žgati od leve in desne, če pa drugače ne bo šlo, pa se bomo mi spravili od zadaj in bomo smodili sovražnika od strani, da bodo čvrčali kakor borov grm, kadar se užge. Zime se sedaj ne bojim, kajti moja žena me je preskrbel s toplo obleko tako močno, da imam svoj kovček do vrha natlačen. — Imej se dobro v lepem domačem slovenskem kraju. Vesel Božič in radostipolno Novo leto vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ želijo trdnjavski topničarji ob Adriji. Z Bogom za cesarja in domovino!

Prijetna muzika na bojišču.

Romle, Belgija, 30. nov. 1914.

Dragi starši! Bodite mi iz daljne tuge dežele, kjer se vojskujem, prisrčno pozdravljeni! Sedaj, ko to pišem, poka tako, da se zemlja trese. Kakih 300 metrov od nas Anglezi že dva dni kar naprej menjajo šrapnle in granate in mislijo, da smo mi tu v njih smeri, a nas vendar ne morejo dobiti na muho. To je naša sreča. Nemški vojaki so mi pravili, da so Francozi že tako splašeni, da takoj zbežijo ali pa roke kvišku podržijo, kakor hitro Nemci pokažejo svoje dolge bajonetne proti njim. To so „korajni“ novi francoski razkošni in moderni ženski.

Nam vojakom se zdi prijetno strašno gromenje težkih topov; prav mično je, kakor bi godba igrala, puške pa pokajo, kakor če godec piska na klarnet; poljski topovi predstavljajo trobentačev rok in naši možnarji zraven prav prijetno udarjajo po svoje. Po tej viži potem plešejo tisti lični angleški kramarji in nobel Francozi. No, pa sedaj sem se že nekoli naučil te godbe. Dobro bi bilo, ko bi doma pričeli skupaj eno zagodli. Pa mi Avstrije smo korajni, hočemo angleške kramarje tja čez morje nazaj pregnati. Hurah! Vse za vero, dom, cesarja!

Anglezi niso tako nerodni, kakor izgledajo — svoje čete uvrstijo večji del med topničarstvo ali pa za rezervo, Francoze in Indijce pa v strelske jarke. To so hinave, ti mrkogledi Angleži! Ostala mešanica: Belgijci, Francozi, Indijci, zamorci itd. pa so ubogi reveži. Angleži so prav za prav glavni gospodje na francoski strani. Videl sem Indijce, ki so se pri lepem gorkem solncu kar tresli od mraza, pa so bili v dve koci zaviti. Te sirote bodo morali gočovo popihati dol v vročo Indijo.

Mnogo bi Vam imel še písati, pa mi ne dopušča čas. Želim Vam prav veselo božične praznike, da bi jih zdravi doživel. Z Bogom!

Vaš hvaležni sin Jožef Drolc, rezervni topničar. Pozdravlja Vas tudi Franc Ogrenšek iz Gorje Ponikve.

,Vse imam, samo oči ne.“

V neki bolnišnici blizu južnega bojišča je nekaj bolnikov, o katerih pravijo zdravniki, da so — zanimivi slučaji.

Tu je neki častnik, ki ga je šrapnel lahko ranil, ob enem pa je postal slep za barve. Nekemu topničarju je šla letalska piščica nad desno ključno v telo in ga prodrla dol do stegna. Neki češki pionir si je tako pretresel živce, da je onemel; sedaj govori le nekaj mažarskih besedi, ki jih sliši v bolnišnici. Nekega drugega so prinesli težko ranjenega in oglušenega z bojnega polja; sčasoma je okreval, in tudi sluh se mu je povrnil. Mož je postal vesel. Tedaj pa se je domislil svojih doživljajev na bojišču — granata mu je pred očmi ubila brata — in omarčil se mu je takoj um. V sosedni postelji leži bosanski mohamedanec, že postaren mož, ki se je protostoljno javil v vojno in se hrabro boril. V boju je bil ranjen in izgubil oba očesa. Ravno ta mož vzbuja med gospesi, ki obiskujejo ranjence, največje sočutje. Neka mlada hrvatska baronica je moža ogovorila v njegovem, to je hrvaškem jeziku in ga vprašala: „Povej mi, kaj bi rad? Ali hočeš slasčie? Ali obleke? Ali denarja?“ Mohamedanec pa ji odgovori s tihim smehljajem: „Gospa, po glasu spoznam, da si mlada. Gotovo si tuš lepa. Pojdì domov k tvojemu možu in veseli se nad njim! Meni, mlada gospa, ti ni treba ničesar podariti. Vedi, da imam velika polja in cele črede krov in ovac. Imam vrtovne, dvorce in pristave. Vse imam, vse — samo oči nimam . . .“

rigrajskega sultana, ki je bila itak samo po imenu, je torej odpravljena s tem, da je egiptski khedive proglašen za sultana, a odvisnost od Angleške ostane.

Papež za božično premirje.

Milan, 19. decembra.

Milanskemu listu „Corriere“ se poroča iz Rima: Papež je ponovil svoj poskus, da bi dosegel božično premirje. Ruskemu ugovoru se je ugodilo, na ta način, da bodo dobili tudi Rusi za svoj božični praznik, ki se obhaja pozneje, kakor katoliški, istotako dogovorjeno premirje.

Sv. Oče za avstrijske sirote.

Rim, dne 18. decembra.

List „Vita“ poroča, da je sv. Oče daroval 100 tisoč frankov za avstrijsko-ogrsko sirote v vojski padlih vojakov.

Razne novice.

Naročajte „Slovenskega Gospodarja“.

Slovenski Gospodar je zdaj najbolj razširjen slovenski list na Štajerskem. Tiska se ga vsak teden 18000 izvodov. V zadnjih treh mesecih je pridobil nad 4000 naročnikov. To je najboljši dokaz, kako priljubljen je »Slovenski Gospodar«. Zato pa, so misljeniki na delo, da se ob novem letu zviša število na 20000! Priporočajte povsod naš list. »Slovenski Gospodar« stane celo leto 4 K, pol leta 2 K četrt leta 1 K; za Nemčijo stane celo leto 6 K; za Ameriko pa 8 K. Položnice in nakaznice naj se natanceno tako izpolnijo, kakor je opisano na koleru, ki smo ga svoj čas priložili »Slovenskemu Gospodarju«. Ne pozabite napisati, ali ste nov, ali star naročnik!!

Pondeljkovo Stražo
priporočamo vsem tistim cenj. naročnikom »Slovenski Gospodarja«, ki bi v sedanjem času radi dvakrat na teden izvedeli novice. V četrtek prinese novice »Slovenski Gospodar«, v pondeljek pa jih prinese »Straža«. Na ta način se dvakrat na teden poučijo o raznih dogodkih. Kako priljubljena je postala v zadnjem času pondeljkova »Straža«, je razvidno posebno iz tega, da ima že 7000 naročnikov

Pondeljkova »Straža« stane za celo leto K 320 za pol leta K 160, za četrt leta 90 vin. Kdor hoče torej od novega leta naprej dobivati Pondeljkovo Stražo, naj pošle naročnino po položnici Našega Doma, ki smo jo zadnjic priložili. S to položnico se sme poslati samo naročnino za Pondeljkovo Stražo. S to položnico se ne sme poslati denar za noben drugi namen. Tudi se ne sme poslati naročnina za Pondeljkovo Stražo obenem z naročnino za Gospodarja, ker to dela zmešljavo. Kdor nima položnic, naj pošle naročnino za Pondeljkovo Stražo po poštni nakaznici na naslov: Upravnštvo Pondeljkove Straže v Mariboru, Koroska cesta štev. 5. Na robu nakaznice naj natanceno napiše svoje ime in bivališče ter še pristavi: Ta zneselek je za Pondeljkovo Stražo. Ako se bode naročnina tako posljal, kakor tukaj zahtevamo, potem bo pošiljanje lista redno.

Duhovniške vesti. Č. g. Fr. S. Špinšler, mestni kaplan v Brežicah, je dobil župnijo Sv. Jurija na Pesnici, č. g. Anton Pučnik, dosedaj upravitelj pri Sv. Juriju, pride za Kaplana v Novicerkev, č. g. J. Pečnak, kaplan v Novicerki, za mestnega kaplana v Brežicah.

Vojni kurat Januš Golec odlikovan. Vojni kurat č. g. Januš Golec je bil za svoje hrabro in požrtvovalno vezenje pred sovražnikom odlikovan z duhovniškim zaslужnim križcem na belo-rudečem traku. Slovenskemu duhovniku-junaku iskreno čestitamo!

* **Vojni kurat Rajmund Bratanič,** prej kaplan pri Sv. Pavlu pri Preboldu, se nahaja v ruskom ujetništvu.

* **Vojni kurat g. Zagoršak** piše svojemu prijatelju dne 12. decembra: Predragi! Danes imamo počitki, jutri najbrž spet gremo dalje. Smo zopet pošteno marširali do 12. ure ponoči. Prevozili smo en popoldan nad 40 km. Drugi dan seveda dalje. Vožnja, da si težavna, je bila zanimiva. Peljali smo se namreč po noči mimo mesta Kassa. To ti je bil užitek, da malo takih. Nebo zvezdnato, jasno, v dolini je bledelo sto in sto lučic, a nikjer nobenega glasu, vse spi, le dolga kolona trena in bolnišnic se premika dalje. Samo drdranje koles in glasovi voznikov motijo nočno tišino. Res, krasen pogled, a kaj vse to hasni, blizu je sovražnik in nekote se vpraša: Ne bodo li tukaj čez nekaj dni le same razvaline in mesto lučic bode se vzdigoval proti nebui le smrdljiv dim? Čudna so pota božja! Kdo naj jih razume? Sli smo mirno da-

lje kakor neme živali in kakor da nismo ničesar videli. Zavijali smo se v svoje sukne, ker mrzel veter nam je pihal v obraz. Le hitro dalje, da pridemo kmalu v koko zakurjeno sobo ter se ogrejemo svoje premrze ude. Pozdrav!

* **Spomin na Franc Ferdinanda.** Dne 8. t. m. popoldne so člani in članice katoliških društev v Sarajevu upisali veliko procesijo z zastavami iz katoliške cerkve do Latinske čuprije, to je do mesta, kjer sta bila napadena prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soprga kneginja Hohenberg. Že okoli 3. ure popoldne se je začelo zbirati silno, mnogo ljudi na tem prostoru. Okoli 3. ure je krenila procesija iz katedrale ter se razvila po Rudolfovi in Franc Josipovi ulici proti Latinski čupriji. V procesiji je bilo izredno veliko ljudi. Pred moškim delom procesije so nosili trije mladeniči v star hrvatski noši zastavo, ter so se ustavili ravno na mestu, kjer je izvršil napad. Udeleženci procesije so defilirali pred zastavo, a ko so došli do zastave g. nadbiskup sarajevski dr. Josip Stadlerin biskup dr. Ivan Šarič z duhovništvom, je vse poklekhilo in izmolile so se kleče molitve za dušni pokoj plemenitih žrtev, ki so posvetila ova tla s svojo krvjo. Bil je ganljiv prizor. V procesiji so bili tudi grof Salm, general Diviš in drugi odličniji.

* **Odlikovani slovenski vojaki.** S srebrno kočko I. vrste so bili odlikovani: rezervni četovodija Alton Golauh in korporal Jakob Straus od poljskega topničarskega polka št. 7; poročnik Vinko Lapajne, četovodja Karl Gračner, titularni četovodja Fric Valand, korporal Miha Rataje, frajtar Alojzij Kokol, pesci Alojzij Jurkošek, Alojzij Žitek, Henrik Url in Miha Kompan, vsi od pešpolka št. 87. Srebrno kolajno II. vrste so dobili: kadet Elvard Kovarič, četovodja Jožef Brenčič, Anton Kočobar, Martia Korenjak, Iv. Majerčič, Frač Marek, Ivan Vičec, korporal Ivan Sulek, Anto Drobčič, Anto Ložnik, Fraje Vrečko, Jožef Zavec, frajtar-titularni četovodja Ernst Pasič, pešeca Anto Poltarac in Jakob Šerec, vsi od 87. pešpolka; četovodja Jožef Mlinar, polovce titularni četovodja Henrik Maček, pohodci Jožef Maček, A. L. Lavrič, Peter Neumann, Mihael Šarec, Lovro Šibar, Frač Tušek, Krštof Videmik, patrulji in volia Ivan Šulek, Jakob Sulje, lovec Jože Paitler, st. išč. trobentač Matja Hutar in Miha Gril, vsi od poljskega lovškega letalca št. 7; opečar Vinko Rest, četovodja Franc Stradrer, korporala Franc Urbač, Vaclav Ovsec, nadh. t. I. Ivan Slap iščar in Frač Vehovar, vsi od poljskega topničarskega polka št. 7.

Savinjski junaki. S srebrno kolajno 2. vrste sta bila radi hrabrega nastopa proti sovražnikom odlikovana Gotovljana, korporal gorskoga artilerijskega polka štev. 3 Anton Babič, doma iz Gotovlja, okraj Celje, in Rudolf Zimler, doma od istotam. A. Babič je s svojim krepkim nastopom pripomogel, da se je v najhujšem ognju ves tren njegove baterije rešil brez posebnih izgub. Zimler pa je, napaden od ruskih kozakov, štri ubil, drugi pa so zbežali. S tem je Zimler naredil način presto pot. Zimler je doma na dopustu. Babič pa je nahaja od začetka vojske vedno na severu in je popolnoma zdrav.

Pismo iz ruskega ujetništva. Franc Fačič, doma iz Rač, ki se nahaja sedaj v ruskem ujetništvu v mestu Bogočar v evropski Rusiji, piše svoji ženi sledete: Preljuba žena! Mnogo prisrčnih pozdravov Ti pošiljam in želim, da bi Te našlo moje pismo pri najboljšem zdravju in veselju. Iz celega srca Ti želim veseli god, da bi ga zdrava učakala in prav vesela obhajala. Lepo Te tudi prosim, ne vzami si preveč k srcu in ne žaluj za menoj, kajti prav govorovo se še enkrat vidiva. Rana, kamor sem bil zbolel, je že zacelila in sem zopet zdrav. Pozdravim še prisrčno Tebe in vse domače Tvoj zvesti France.

* **Avstrijski narednik in ruski častnik.** Štabni narednik L. I. od 33. pešpolka je bil poslan na pozivedovanje Mala četa je korakala pol ure, ko zagleda pred seboj rusko pozivedovalno čelo. Ruski častnik ni zapazil naših, ker so se skrili za slatkem. Ko se je jim približal ruski častnik, poskočijo naši vojaki in ga razorožijo. Narednik je slekel ruskega častnika in oblekel njegovo obleko, nato se je pa približal ruski četi in ji z roko kazal, da naj mu sledi. Rusi so ga ubogali, naši so jih pa, bilo jih je 80, obkolili in ujeli. Rusi se niso upirali.

* **Tisti, ki imajo kratke hlače in pero za kapo.** Neki vojak kranjskega 27. domobranskega pešpolka je tako le pisal domov: »Naša armada, dasi še manjša kot ruska, je pa toliko bolj hrabra in pogumna. To se je najbolj videlo, ko smo naškobili sovražnika z bajonešem. Naš planinski polk štev. 27 je bil sedaj prvič v vojni in se je posebno odlikoval. Poznam se, da so zraven skoro sami Slovenci. Ko smo z bagoneti naškobili Ruso, so se branili ti le malo časa, navadno so zbežali. Naš polkovnik nam je pravil pozneje, da se boje Rusi najbolj tistih, »ki imajo kratke hlače in pero za kapo.«

V ludih časih zmislimo na Boga. Črnovojnik-Savinčan nam piše: Vaš list nam je sredstvo, po kaferem mnogo izvemo, kaj se godi v tem ali onem kraju, kar bi drugače ne vedeli. Jaz sem prideljen k straži železnice. Ko sem bil še rekrut, je moral, kdor je hotel moliti, storiti to pod očedo, sedaj pa, kadar nismo v službi, eden glasno naprej moli rožni ivenec in še na misel ne pride nikomur, da bi to nam branil, vse je prepričano, da le Bog sam nam more pomagati. Kadar bo Vaš list imel z večimi črkami napisano »Mir«, takrat bomo njegovo stran

poljubovali. Bog daj, da se to kmalu zgodi. Veseli praznike Vam želi Vaš somišlenik M. B.

Cesarjevo povelje nas je poklicalo. Odloček pisma moža z bojišča svoji ženi: Predraga mi žena in družina! Iskreno Te pozdravljam, kakor tudi vse domače, znance in prijatelje. Želim Vam ljubo zdravje, da bi si, če nas bo božja previšnost enkrat pripeljala srečno v domovino, roke podali in se ustmeno pozdravili. Veselil sem se že božičnih praznikov in tudi vši tovariši, da se bomo o praznikih videli s svojimi dragimi. Ali cesarjevo povelje nas je poklicalo na bojno polje. Pa nič ne obupajmo, saj vsaki tudi ni mrtev, ki gre v vojsko. Zaupamo tudi na Boga, da bomo na celi črti zmagali, kajti borišli se bomo kot levi do zadnje kaplje, zmaga mora biti sijajna. Če se Bog ne bo usmilil nas, se bo pa vendar usmilil tisočerih nedolžnih otroččev, katerih očetje so tukaj. Zato Te prosim, ljuba žena, ne žaluj in ne vstraši se pisma. Saj bo gotovo ljubi Bog obrnil enkrat na nas svoje oči in nas rešil sedanega trpljenja. Peljali se bomo skozi Maribor. Nocenam bo luna mila razsvetlila temno pot. Ko bi za gotovo vedel, kdaj bomo v Mariboru, bi Ti brzoval, da bi se še enkrat videla, toda zdaj ne vem. Z žalostnim in hrabrim srečem Vas še enkrat lepo pozdravim ter ostanem Tvoj zvesti mož do hladnega groba. Če se bo pa razglasila žalostna vest, se priporočam v molitev in blag spomin!

* **Moji materi.** Brnske »Ličove Noviny« pripovedujejo. Nedavno so pripeljali v neko brnsko bolnišnico težko ranjenega slovenskega vojaka. Njegovo stanje je bilo brezupno in umrl je čez par ur. Pokopalni so ga na skupnem bojišču za padle junake na brnskem centralnem pokopališču. Ko so ga spletli, so našli pri njem nekaj starih slovenskih časopisov. Na robu enega je bilo z okorno roko zapisano: »Pismo pošljite moji materi.« Očvidno je pisal ubogi slovenski fa: t a besede še na bojišču, ko je spoznal, da ga je sovražna krogla smrtno zadele. — Vojaki, katerim je bilo truplo izročeno, da je pokopljeno, so preiskali vse, tudi pišma niso našli. Izgubilo se je najbrž že na bojišču ali pa na transportu. Mati bo zmanjšala na svojega sina, zamaši bo čakala na njegove in le vrstice, le kratki brzjavaj, jo je obvestil, da sploh njen ljubljeneve večno spanje v daljni češki deželi. — Zadnji njegov vzdih je veljal njej, presladku »moji materi...«

* **Materina slutnja.** Zasebna sporočila in tudi uradni zaznamek izgub so naznani, da je padel F. Modec od Sv. Gregorja na Kranjskem na severnem bojišču. Vsi smo bili uverjeni, da se ne vidimo več, le mati njegova je še vedno upala, da to ni resnica. »Kar srce mi ne da misli ti, da bi me prišel več.« In res, materino zaupanje je bilo poplačano. Dne 4. decembra je došlo pismo iz Tambora na Ruskem, da je sin ondši v bolnici in mu ni slabo. Tudi ranjena ruka je že boljša.

* **Pri pregledovanju črnovojnikov.** Šaljivost ne zapusti naših črnovojnikov niti pri naboru. Dunajski »Neues Wiener Journal« prinaša par takih dokazov z naborov: Neki črnovojnik se hoče zmazati, da sliši slab. Dobro, tedaj vas damo k težkemu topovom, tam itak ne smete preveč slišati, odloči zdravnik. — Drugi nabornik pravi, da sliši le na eno uho. »Na katero«, vpraša zdravnik. »Na levo.« »Tauglich« mu zapravi zdravnik v desno uho. — Tudi oči igrajo veliko ulogo. Neki nabornik trdi, da je zelo kratkovid. »Tauglich, greste v prve vrste!«, razsodi zdravnik. Drugi je zopet dalekovid, zato pa je potrijen k zrakoplovcem. Največjo ulogo pa igrajo notranje bolezni. Jeden nabornik je trdi, da ima hudo srčno napako, in da ni za nobeno vojaško službo. Zdravnik ga dolgo in natanceno preišče, pa ne najde ničesar. Tedaj vpraša nabornika, kateri zdravnik ga je zdravil. In nabornik mu imenuje zdravnika, nakar mu da zdravnik roko in pravi: »Cestitam, imeli ste izvrstnega zdravnika, popolnoma Vas je ozdravil.« — Kmet iz Galicije pride k naborni komisiji. Nekoč je slišal, da prepreči »Plattfuss« potrditev. To si je zapomnil in s tem si hoče pomagati pri naboru. Zdravnik ga vpraša, če ima k tero bolezen. Kmet se pime za grlo, začne milo stokati in pravi, da ga tam boli Plattfuss. Odločni »Tauglich« ga pouči, da ga je polomil. Poljski žid pride pred komisijo. Zdravnik ga vpraša, če mu kaže manjka. »Nč«, odgovori žid, »ali ne vzemite me, ker kamor pride, tam je smola.« — To so pripovedke, ki jih prinaša dunajski list, v resnici pa je pri naboru že malo drugače in zdravniki se potrudijo, da vnesto pregledajo nabornike, v kolikor jim to dovolja kratek čas.

* **Kanonir, prej muhapatir.** Iz Pulja se piše »Slov. Čebelarju«: Ce pogledate podpis tega dopisa, se boste morebiti spomnili, da sem iz Čušperka na Kranjskem doma. Ali, kakor mnogo drugih, pozval je tudi mene bojni klic v tuje kraje. Moji dragi so mi pisali, da je bila ajča v domačem kraju precej dobra, tako da z zaupanjem pričakujem pomlad, ko bom že morebiti zopet sam mogel negotovati svoje ljubice-čebelje, ki se jih tolkokrat spominjam. Ko delamo tukaj okoli marše, se večkrat oziram, kje je kak čebelnjak. Ali žalibog, kaj sem tukaj, sem videl samo enega, pa še tisti je bil napol podrt in notri se je dolgočasilo par revnih ljudstev, ki težko, da bi videla še katera čebelica ljubo pomlad. Pa saj ni čudo, da je tukaj čebelarstvo na tako nizki stopnji. Paše ni nikakev in nikakih etvetic, ki bi dajale čebelam hrane; vse naokoli je sam pust svet, da bi že skoraj rekeli: gorje čebelici, ki se v tem kraju rodijo.

Sedaj pa pošljem vsem čebelarjem lep čebelarski in vojaški pozdrav! — Anton Žitnik, kanonir, poprej muhapatir.

* **Pozdrav iz ogrske bolnišnice.** Franc Kolar, posestnik v Logarovcih, župnija Sv. Križ pri Ljutomeru, vojak 87. pešpolka 5. stotnine, nam pošilja iz bolnišnice v Mezőkövesd na Gornjem Ogrskem pozdrave in pravi, da si slovenski ranjenci tamnošnje bolnišnice zelo želijo slovenskega berila. Posebno ljubim je „Slovenski Gospodar“.

Zahvala hvaležnih vojakov. Ravnatelj naše tiskarne, vlč. g. dr. Anton Jerovšek, je dobil sledičo zahvalo: „Velecenjeni g. ravnatelj! Dovolite, da se Vam v imenu tukajšnjih ranjencev zahvalim za brezplačno pošiljanje listov „Straža“ in „Slovenski Gospodar.“ Naši fantje prav radi čitajo in vsak dan vrle naše liste težko pričakujemo, da izvemo, kako se godi v domovini in našim prejšnjim sobojeviškom na bojnem polju. V imenu ranjencev: Janez Fras, Franc Pihler in Alojzij Germin, vsi od domobranskega pešpolka štev. 26 v Mariboru. Rezervna bolnišnica v mestu Arad na Ogrskem.

* **Pola.** Slovenci od c. kr. domobranskega dežavskega oddelka št. 3-26 voščimo vsem čateljem „Sl. Gospodarja“ srečno in veselo Novo leto in želimo, da bi vsa mladina, mladenci in dekleta, močno agitirali za razvijanje tega lista. Naznanjam, da tudi semkaj prihaja „Slovenski Gospodar“ v večih številkah in da ga z veseljem čitamo.

Papirnati telovniki za našo armado. Kalor poročajo dunajski listi, je naročila vojna uprava v neki papirnici pri Plznu 100 vagonov papirnatih telovnikov, ki so se izkazali kot izvrstno sredstvo proti zimi.

Poštni zaboji za avstrijske ujetnike v Srbiji. Po posredovanju rumunske vlade se vrše pogajanja med avstrijsko in srbsko postavo upravo glede pošiljanja poštnih zabojev za avstrijske vojake v srbskem ujetništvu. Ker pa pogajanja vs'ed ovir, ki jih dela srbska poštna uprava, še niso končana, še da sedaj ne sprejme nobena avstrijska pošta poštnih zabojev, ki so naslovjeni na avstrijske vojake v srbskem ujetništvu.

Vojaki letos ne dobe božičnih dopustov. Vojna uprava je odredila, da vojakom pri četah in zavodih v notranjosti države letos ni dovoljevati nikakih božičnih dopustov. Dne 24. t. m. popoldan in dne 25. t. m. pa moštvo ne bo imelo nikake službe.

* **Za krompir najvišje cene.** Vlada je nastavila za veletrgovino s krompirjem najvišje cene in sicer za 1 metacent: izbran krompir na Stajerskem 10.50 K., na Kranjskem 10.50 K., na Koroškem 10.50 K., na Primorskem 11 K.; neizbran krompir na Stajerskem, Kranjskem in Koroškem 6.50 K., na Primorskem 7 K. Za trgovino na drobno bodo deželne oblasti določile najvišje cene. Posestnike, ki imajo krompir, lahko pozove deželna vlada, da oddajo svoj krompir (seveda proti plačilu) in si pridržijo le, katera rabijo zadomačo o potebo. Kot domača potreba se smatra tudi ona množina, ki jo bodo posestniki rabili za svoje gospodarstvo (za delavce). Ako se sicer posestnik brani, oddati odvišen krompir, mu ga lahko deželna oblast proti plačilu odvzame.

* **Klobuki se podražijo.** Kakor nam poročajo, se klobuki podražijo za 10–15% in sicer zato, ker so se podražile surovine skoro na 100%.

Vinogradniki, preskrbite si pravočasno modro galico. Kdor bo galico pravočasno naročil, ta bo jo imel. Modra galica je sol, ki obstoji iz ene četrinke bakra in tri četrtine žveplene klinice. Bakra nimamo dovolj v naši državi, navezani smo na uvoz in sicer največ iz Amerike. Vsled svetovne vojske je uvoz skoraj nemogoč. C. kr. kmetijska družba na Kranjskem oddaja že sedaj modro galico, kilogram po 80 vinarjev, in sicer le tistim, ki denar naprej pošljejo.

Spodnještajerski živinorejci! Da vsled vojne ne nastane v državi pomanjkanje živine, je visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo izdalo prepoved glede klanja telet. Prepovedano je namreč, teleta pod šest mesecev starosti prodajati za klanje. Izjeme smejo dovoliti županstva, ako je plemenitev sploh nemogoča zaradi silnega pomanjkanja hrane ali prostora ali pa je tele za pleme malovredno in nesposobno. V „Gospodarskem Glasniku“ z dne 1. decembra t. l., štev. 23, pa se nahaja članek, v katerem g. Girstmayer, član mariborske kmetijske podružnice, označuje to prepoved kot pomankljivo, češ, da se je lahko na razne načine izogne. Zato je predlagal v podružnici, na se v omejitve klanja telet izpostavlja vysoka užitnina, na vsako tele 20 K. — Presojajmo ta Girstmayerjev predlog natančno iz praktičnega stališča! Kaj se hoče doseči z imenovanem ministerijalno prepovedjo? Da se živinoreja vsled vojne preveč ne omeji ter da se izguba nadomešti z dobrim mladim naraščajem. Isto hoče menda tudi g. Girstmayer. A po mojem prepričanju je pa ta njegov predlog deloma neizvedljiv, v ostalem pa povzeti živinoreje naravnost škodljiv in nasproten. Ministerijalna prepoved dopušča slaba, za pleme nesposobna teleta z dovoljenjem županstva za klanje prodati. Med temi bi pa gotovo bila velika večina takih, katerih vrednost ne dosega svote izdatkov, namreč 20 K užitnine, 5–8 K transportnih in drugih stroškov, potem pa še dobicek mesaria, prekupca itd. Ne bili bi redki slučaji, ko bi kupec kakega slabega teleta niti zastonji ne mogel vzeti, ker bi mu izdatki presegali vrednost. Po tem takem bi imenovani predlog, ako bi ga

vlada sprejela in uveljavila, ves slab plemenski material od prodaje popolnoma izključil, med tem, ko bi se le lepa, težka teleta, ki bi bila najboljša za pleme, zamogla za klanje prodati, a še tista, le za polovično vrednost. Iz navedenega je dovolj jasno, da bi bilo to za našo živinorejo skrajno škodljivo, a tudi kriično za vsakega živinoreja; zlašči bi bili prizadeti revnejši sloji. Koliko je ubogih kočarjev in viničarjev, ki si komaj redi eno majhno travico. In kaj hoče tak revež s teletom, ki največkrat niti 40 kg žive teže nima, ko ga mesar niti zastonji ne mara radi prevelikih pristožbin in stroškov? In ta, ki je zlasti zdaj v vojnem času, ko je tako hudo za denar, komaj včakal teleta, da bi dobil par kronic?! Temu nameravanemu napačnemu koraku je takojšna odpomoč neizogibna. Velecenjeni gospodje poslanci Kmečke Zveze, ko bi se dogovorili ter poslali na pristojno mesto deputacijo, katere bi preprečila uveljavljenje imenovanega predloga. Saj je dosedanja ta ministerijalna prepoved pravilna, ker dovoljuje v neizogibnem slučaju, ali za pleme nesposobna teleta prodati. Razun tega je še stvar vseh kmetijskih podružnic, da vpošlijo c. kr. kmetijski družbi tozadovni protest, ker se je predlog mariborske kmetijske podružnice vposlal potom c. kr. kmetijski družbi visokemu c. kr. poljedelskemu ministrstvu. Potrebno je namreč, da centrala izve o nezadovoljnosti našega prebivalstva ter tuč ona stori potrebine korake.

Vojnička uprava kupi konje. Konjerejci, kateri imajo konje, ki bi bila spomladni leta 1915 izpolnili 3. letoto in ki jih nameravajo prodati vojaški upravi, naj javijo to ponudbo najpozneje do dne 20. decembra t. l., pisarni c. kr. družbe za konjerejo v Gradcu, Grieskai štev. 40.

* **Prijava zasebnih žrebcev za licenciranje.** Za leto 1915 se morajo prijaviti zasebni žrebci v svrhu licenciranja najpozneje do dne 1. januarja 1. 1915. Lastniki zasebnih žrebcev, ki želijo dobiti licenco za spuščanje svojih žrebcev za leto 1915, naj prijavijo svoje ime in bivališče ter starost in barvo svojih zasebnih žrebcev napisano ali ustmeno na določenem okrajnem glavarstvu. Bodí omenjeno, da žrebci, ki niso izpolnili 4. leta in žrebci nosilci pasmi, ki niso izpolnili 3. leta, na bodo licencirani.

* **St. Ilij** v Slov. goricah. Ker je delavec Franc Ploč iz Selince ob Muri meseca avgusta o šentiljskem župniku pravil, da je v Srbijo derža in da bo prišel v zapor, je dobil v četrtek, dne 16. decembra, pri mariborskem okrajnem sodišču pet dni zapora.

* **Cirknica pri St. Iliju.** Tukaj je dne 17. decembra Franc Žek, pošti poduradnik iz Maribora. Rajni je bil vrl naš pričast. Umrila ga je jetika. Najmu bo črnača zemljica lažka!

* **Sv. Jurij** v Slov. gor. V ruskem ujetništvu se nahaja Vincenc Bauman, kmečki mladenec v Partinju, župnije Sv. Jurij v Slov. gor. Njegovi starši so nam dali na razpolago sledče njegovo pismo: „Rostov, 13. sept. Ljubi starši! Srčno Vas pozdravljam ter Vam želim ljudu zdravje. Ne bodite v skrbih zaradi mene. Jaz sem v bolnišnici na Rusku v mestu Rostov blizu Črnega morja. Tukaj so dobri ljudje ter mnogo darujejo nam ubogim ranjenim avstrijskim vojakom. Jaz sem dne 26. avgusta dobil svoje rane, ter imam obe roki prestreljeni, toča z desno že za silo pišem in zdravnik pravijo, da bom že ozdravil. A kdaj domov pride, ne vem. Skoro gotovo bo to šele tedaj, ko bo vojska končana. Srčni pozdrav na Vas vse, ljubi mi domači, pozdrav tudi botri in teti, sosedom in znancem! Roka mi omaguje, moram končati. Molite za nju z bratom. Z Bogom! Vaš V. B.“

* **Sv. Benedikt** v Slov. gor. V torek, dne 15. t. m. zvečer ob 10. uri se je obesil na nekem drevesu blizu svojega doma pos. in prejšnji župan dravianski Martin Tomažič. Vzrok? Nesmiselna, popolnoma nepotrebna, pa dolgotrajna tožba zaradi par piškavih orehov, katero je izgubil. Omračil se mu je vsled tega razum in v tem stanu je izvršil samomor. — Boljša kratka sprava, ko pa dolga pravda.

Sv. Bolzenk v Slov. gor. Neusmiljeno je kosišči izmrt zadnje dni v naših krajinah. Umrl so v štirih dneh trife: Valentin Grosek, želar v Trnovski vasi, Ignacij Švarc, dolgoletni in marljivi cerkovnik, želar v Kozlovci, in Gregor Šilec, želar v Bišečkem vrhu. Četrtega mrtliča so k nam prinesli iz bližnje urbanske župnije, Marija Simonič, želarko v Trnovskem vrhu. Celo starji ljudje ne pomnijo, da bi bili kedaj v bolzenški župniji kar trije pogrebi isti dan, kakor se je zgodilo letos na Marijin praznik. — Tudi vojska je zahtevala iz naše sredine žrtev: v Budimpešti je meseca novembra umrl mlad zakonski mož, ročastnik Dezsiderij Zrnec. — Za božičnico našim vojakom je darovala župnija Sv. Bolzenk lepo sveto 216 K. Nabrali so: župniški urad 74 K, občinski urad Biš 64 K in občinski urad Bišečki vrh 78 kron.

* **Ivanjševci.** V ruskem ujetništvu se nahaja pešec 87. pešpolka, Karl Merčnik, o katerem se je že misilo, da je mrtev, ker od 26. avgusta dalje ni bilo nič slat o njem. Pisal je sedaj svoji soprog, da je v ujetništvu v mestu Krasnojarski v Sibiriji in da je zdrav.

* **Ptuji.** Na tukajšnji živinarski sejem dne 15. decembra so pragnali 92 konj, 720 goved in 620 svinj. Kupčija je bila zelo živahna.

* **Velika Nedelja.** V soboto, dne 19. decembra, ob 1. uri z'utraj, je ogrski brzovlak med postajama Velika Nedelja in Moškanje v bližini pesniškega mo-

stu povozil črnovojnik Janeza Laks, ki je bil prideljen železniški vojaški službi v Ormožu. Laks je bil takoj mrtev. Vlakovo osobje nesreča ni opazljivo. Se le ko je ključavničar-železničar na Pragerskem opazil, da so kolesa krvava in je našel celo nekaj zdrobljenih kosti zapičenih v kolesa, so prišli nesrečni sled. Takoj se je odredila preiskava, ki je dozgnala gornjo nesrečo.

* **Marnberg.** Umrl je tukajšnji gostilničar in posestnik Alojz Remtz.

* **Konjice.** Dne 3. decembra so pripeljali v naš trg 61 ranjencev; med njimi je nekaj težko ranjenih. Izredno se jih je v bolnišnico Rudečega križa. Ranjeni so s severnega in južnega bojišča.

* **Dramlje.** Naš v sokošolec Jurij Rajh je bil v petek, dne 18. decembra, v St. Jurju pokopan. Dva njegova brata sta doktorja-cvjetnika, sestra pa učiteljica, sedaj pri nas. Nenavadno skrbna hiša na kmetijski za izobrazbo svojih otrok. Umrl mu daj Bog večni m'r!

Bočna pri Gornjemgrađu. Strašna je bila tukaj nedeljska noč dne 13. decembra t. l. Ob 10. uri zvečer so se skoraj naenkrat vnela tri gospodarska poslopja tukajšnjih posestnikov, po domačem: Pirčka, Kuhanja in Žgornjega Novšeka; ogenj je zaplamel s tako močjo, da še vse živine še bilo mogoče prešiti; zgorele so tri krave in nekaj svinj. Požar je moral zanetiti zlobna roka in ni dosti manjkalo, da bi bila cela vas Bočna v ognju. Od vseh strani je prihitelo ljudstvo in gasilo z vso pridnostjo do 5. ure zjutraj. Zraven domače požarne brambe so delale z nadčloveško močjo posebno one iz Smartna ob Dreti, iz Gornjegagrađa in iz Ksaverija. Prisrēna zahvala našim vrlim sosednim gasilnim društvom! Hvaležno se spominjam razen drugih prijateljev iz okolice, kateri so nam nagnili prihiteli na pomoč, tudi še slavnega c. kr. uradnika in slavnega c. kr. orožnišča iz Gornjegagrađa. Upamo, da zločinec te nesreča in še večje nevarnosti za celo vas Bočno ne utiče zasiženi kazni, ker je roka pravice že pridno na delu.

* **Laško.** „Slovenski Gos odar“ se rad spominja svojih naročnikov, torej ne sme še tudi pozabljiti eden, ki je od časa, ko je začel naš list izhajati, bil ujetnik zvest naročnik in pridenbralec. To je bil kmet Mihael Vorina v Štermcu v župniji Laški trg. Umrl je dne 27. novembra in v nedeljo, dne 29. novembra, je bil pokopan. Ob tej prilki je rajnemu vlč. g. nadžupnik imel primeren nagrobeni govor. — Zapušča 5 vrlih sinov in 1 hčer ter 89 let staro ženo, najstarejšo v celini nadžupniji. Naj v miru počiva!

* **Trbovlje.** V vojaški bolnišnici v Debrecinu na Ogrskem je umrl Martin Hribar, tukajšnji domačin, četovodja pri 7. lovskem bataljonu. Rajni junak je bil pred kratkim odl kovan na severnem bojišču s srebr. o svetinja za hlabrost II. razreda.

Sv. Klement Marija Hofbauer vojni patron. — Dunajčani prirejajo v teh resnih vojskih časih sedaj vsako nedeljo procesije in grobu sv. Klementa Marija Hofbauera, da bi izprosili blagoslov božj. in zmago za avstrijsko armado. Sv. Klement Marija Hofbauer je dolgo časa živel na Dunaju ter je pred sto leti sam doživel vse grozote vojske in je tedaj času primeren vojni patron, ker je s svojimi gorečimi molitvami pred sto leti izprosil od Boga zmago nad Francozi.

Slovenec rešil sina generala Potioreka. Odlikovan je bil s srebrno svetijo za hrabrost na rojaku g. Franc Cigoi, c. kr. čuvaj v Gradiški. V bliki pri Krashiku je s svojo hrabrostjo rešil svojega kadeta, sina generala Potioreka, Gospod Cigoj je sedaj doma, bolan na revni.

Narodovo trpljenje v vojski. V Žlebini pri Mirni na Goriškem je žena posestnika Alojzija Sladiča izvedela, da je njen mož umrl v bolnišnici na Ogrskem vsled v vojski zadobljenih ran. Naročila je mrtvaško opravilo po njem. Na dan sedmice je porodila fantiča, ki ne bo nikdar poznal očeta in ne oči njege. Kako žalostna misel za mater? Isti dan pa uboga žena še izve, da ji je umrla mati. Ali ni to strašno hudo?

Vojni posebneži. Vojna je rodila čisto gotove vrste ljudi. Je nekaj ljudi, ki se na vse spominjo, ki vse vejo in katere nič ne presečeta. Naj se zgoditi kar koli, ki se še ni nikdar pripetilo, ker se sploh ni moglo zgoditi, oni so to že naprej vedeli. Drugo vrsto tvorijo ljudje, ki vedno izprašujejo: „Kaj je novega?“ Teh je največ. Vsak hip hoče slišati kaj novega in če bi se magari podrl ves svet, čež pol ure že vprašajo: „Kaj je novega?“ Ti ljudje postanejo včasih silno nadležni. Če o katerem slutijo, da ve nekaj več, kot oni, vedno so mu za petami in vsak hip bi jim moral praviti kdo novice, čisto vse eno, če se je kaj zgodilo ali ne. Tretja vrsta pa so ljudje, ki jim je vse eno. Nič jih ne briga, nič jih ne pretrese, vojna za nje sploh ne obstoji. Berejo sicer časnike, ali berejo jih tako kot preje, kakor da bi braj beli papir.

* **Pogrešajo se:** Meseca oktobra je še pisal zadnjic in postal naslov Anton Rovšnik, domobranski pešpolku štev. 26, 1. mars-stotinja, vojna pošta štev. 48. Od takrat ne piše več in mati se je potrudila vprašati na pristojnem mestu, a ni prav nič izvedela. Kdor bi o njem kaj vedel, naj naznani na naslov: Liza Rovšnik, Braslovče. — Če bi kdo kaj vedel o Jožefu Vuzem, pešcu pri 27. pešpolku, 11. poljski stotinja, ki že od dne 22

naj to sporoči Janezu Živiu, posestniku, Anže štev. 2, pošta Rajhenburg. — Pogrešajo se: Vinko Pečovnik, pešpolk štev. 47, 5. stotnija, vojna pošta štev. 73, doma od Sv. Ruperta v Sl. goricah; Jozef Kobalej, pešpolk štev. 47, 14. stotnija, vojna pošta štev. 72, iz Frama. Kdor kaj ve o teh dveh vojakih, naj naznani Fr. Muršiču, župniku v Framu. — Pogreša se Pavel Konečnik, rezervni korporal, pešpolk štev. 87, 11. stotnija. Imenovanje se že pogreša od dne 26. avgusta. Ako je mogoče komu kaj znano o njegovih usodi, naj blagovoli podatke sporočiti na naslov: Janez Konečnik, posestnik, Šmihel, pošta Mozirje. — Ako kdo ve za vojaka Antona Frašnički od 87. pešpolka, 7. stotnija, vojna pošta štev. 73; že od dne 26. avgusta manjka vsaka sled, se prosijo tisti, katerim bi bilo kaj zanesljivega znano o njegovih usodi, da blagovljivo podatke poslati njegovemu očetu Francu Frašnički v Medribnikih štev. 13, pošta Sv. Barbara v Halozah.

* **Novi brevir** se še ne bo doposal č. gg. naročnikom, ker še lavantski propria ni tiskan. Č. gg. duhovniki si bodo morali nekaj mesecev še pomagati s knjižico: *Variations*, ki se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, vezana po K 1.50, nevezana pa po K 1.

* **Veselo novo leto** se obeta vsakomur, ki glasom današnje priloge "Srečkovnega zastopstva" v Ljubljani naroči izborni dve vrednostni srečki, kajti v srečnem slučaju zamore že v prihodnih dneh dobiti čez 150.000 K naše veljave, povrhu pa še 4000 frankov popolnoma zastonj. Naj nihče ne zamudi te ugodne prilike!

* **G. dr. Serravalo**, lekar in lastnik firme J. Serravalo v Trstu, je podaril za vojaške zadave poleg večjega de narnega zneska 3300 steklenic svojega "Serravallo Kina vina z železom." Daroval je tudi za vojaško božičnico 600 l namiznega vina. — Opozorjam na inserat "Serravalo."

* **Središče**. Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Središču priredi s sodelovanjem Orla in Dekliške Zveze dne 26. decembra, to je na Stefanovo, ob 6. uri zvečer, v prostorih nove šole v Središču gledališko predstavo "Cvetina Borograjska" v prid avstrijskemu Rudečemu križu. Ne prezrimo domoljubnega in človekoljubnega namena te prireditve! Pokažimo s častno udeležbo, da bijejo v naših prsih domo in človekoljubna sreca!

Središče. Č. g. Franc Toplak, kaplan v Središču, je poslal rezervni vojaški bolnišnici v Mariboru šest rjih z nekatere mi manjšimi koseci za obvezovanje naših ranjenih vojakov, kateri so darovali: Ana Seifert, Marija Bauman, Rozalija Marčič, Marija Kočevar, Marija Lukacič in Terezija Modrinjak, vsi iz Središča. V imenu ranjenih vojakov: Bog plati!

* **Sv. Lenart** v Slov. gor. Šentlenartska kmetijska podružnica naznana, da ima svoj pobjeni zbor v nedeljo, dne 27. dec., ob 8. uri zjutraj v veliki dvorani Arnušova gostilne. Na dnevem redu so važne točke. Udjde, kakov tudi neudje, se uljudno vabijo, da se v obilnem številu udeležijo.

* **Veliki Okič**. V občini Veliki Okič je nabral občinski predstojnik od hiše do hiše v mesecu avgustu 60 K in v mesecu novembra 30.40 K. Bog plačaj!

* **Dunaj**. Dobili smo sledeče pismo: V imenu podpisanih in že odšlih slovenskih ranjencev se Vam izreka najsrčnejša zahvala za Vašo dobrotno pošiljatev "Slovenskega Gospodarja." J. Logan, Jožef Kocjančič, Karol Resnik, J. Dobrovsek, Janez Kovačič, Potočnik Franc, Novak Aleksander, Peredos Jožef, Pušnik Jožef, Hafner Cyril, Vodovnik Ivan. Vsi ti in že odšli se zahvaljujejo ter se priporočajo še za nadalje Vaši dobrotnosti pri pošiljatvi "Slovenskega Gospodarja." Kakšna olajšava tem režežem, če dobijo kaj čtiva, pisaneva v ljubem materinem jeziku. Bog plačaj!

* **Božična predstava z vojaško godbo**. Na praznik sv. Stjepana, dne 26. t. m., ob 8. uri zvečer, bo v društvu katoliških rokodelskih pomočnikov (Apothekegasse 6) običajna vsakoletna božična slovesnost s kratko gledališko predstavo in deklamacijo. Sodeloval bo tudi oddelek c. in kr. vojaške godbe 47. pešpolka pod osebnim vodstvom g. kapelnika Pešta; igral bode pet odličnih skladb. Vstopina znaša 1 K za 1. in 2. vrsto, za 3. do 5. vrsto 60 vin, za druge vrste 40 vin, za stojšča 30 vin. Čisti dohodek je namenjen za avstrijski Rudečki križ. Z ozirom na plemenit namen je pričakovati prav obilnega obiska.

Vesele božične praznike želi vsem prijateljem in naročnikom udeležbo in upravnost.

Zadnja poročila, došla v sredo 23. dec.

Ruski odpor zopet silnejši.

Dunaj, dne 22. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

V Karpatih se vršijo boji na južni strani gorskih grebenov v ozemlju rek Nagy-Ag (izhodno od Laborce), Laborce in Ung. V Galiciji so začeli včeraj Rusi zopet napadati, a ni se jim posrečilo, da bi predrli našo bojno črio. Osobito ob spodnjem toku reke Dunajec so imeli Rusi velike izgube. Ob reki Niida in v prostoru južno od mesta Tomaszow (južno-izhodno od Lodza ob reki Pilici) so se razvili manjši boji. Boji v trdnjavskem predozemlju pri Premslu se nadaljujejo.

Pred novimi boji v Srbiji.

Gradec, dne 23. decembra.

Vojaški sotrudnik graške "Tagespošte" poroča, da se je na srbskem bojišču pričela uspešna ofenziva (napadanje) zoper Srbe. Podrobnosti se še ne morejo objaviti.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, dne 22. decembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 22. decembra poroča:

Na Poljskem se nahajajo nemške čete v vročih bojih v ozemlju rek Bžura in Ravka. Na mnogih krajih je že izvojevan prehod čez to ozemlje. Na desnem bregu reke Pilica traja borba dalje.

* **Deželni poslane Rihard Klammer** je umrl v Gradeu, star 60 let. Svoja posestva je imel v hajdinski in Šentjanžki župniji. Veliko je skrbel za povzgo poljedelstva. Mnogo let je bil vodja graške Zadržne Zveze. S Slovenci je vedno dobro izhajal. Blag mu spomin!

Listnica uredništva.

Saarbrück en I.: Hvala! Le večkrat kaj! X. Sla-mušani, Št. Lovrenč na Dravskem polju, Gornja Ložnica: Pride! Hvala za poslano! Pozdravljeni! — Bozen: Vračamo pozdrave! — Šmartin pri Slovenigradcu: Zakaj se ne podpišete? Dopisov brez podpisa ne moremo sprejemati. — Našim prijateljem: Naši čitatelji s posebnim veseljem prebirajo poročila naših rojakov z bojišča, iz ujetništva itd. Če ima kdo kako zanimivo pismo, naj nam je blagovoli odstopiti. Vsem, ki nam pošljejo tako gradivo, že v naprej prav iskrena hvala!

"**Svetovna vojska**." 3. sešitev te zanimive knjige je izšel ravnokar. Ta seštek prinaša dokaj novega, ki je posneto po raznih zanesljivih studijah. Bavi se z začetki vojske med Rusijo in Nemčijo in prinaša mnogo zanimivih črtic. Slike so večinoma izvirne. Med njimi je originalna risba, ki predstavlja, kako potisne general Hindenburg Ruse v Mazursku jezero, dalje povra težko ranjenega vojaka itd. Tretji zvezek priča, da bo prinašalo delo več, kakor se je splošno pričakovalo. V enem poznejših seštkov bo prinesla "Svetovno vojsko" več stenski zemljevidev Evrope v slovenskem jeziku kot prilog. Kdor si bo obesil ta zemljevidev na steno, bo imel najboljši pregled čez vsa bojišča. Za nabavo tega zemljevida se je klub velikih stroškov založništvo odločilo, ker se čuti potreba takega zemljevida in ker bode zelo lep in natančen zemljevidev Evrope. Prodajna cena zemljevida bo znašala približno 3 T, naročniki "Svetovne vojske" pa ga bodo dobili brezplačno, štel se bo samo za navaden seštek "Svetovne vojske", ker bo priložen 7. ali 8. sešteku, ki bo veljal za dva sešnika. Klub tej prilogi ne bo treba naročnikom nič doplačati. — Naročni na "Svetovno vojsko" sprejema Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Šp. cerijska trgovina
se radi odhoda k vojakom takoj
prodaja po nikoli eni. — Ponudbe
Maribor, Koroska ul. 34 967
Spr. jem takoj

trg. pomočnika
in 2 učenca. Jos Druškovič, Slov
Gradec.

Surovo ovčjo volno
oprano in neoprano kupi vsako
mnogo in po najvišji ceni Rud
Štermecki v Celju.

Slovenec pozor
Dvonadstropna hša
v majhnim vrticem v sredi mest
in bližu frančiškanske cerkve s
7 stanovanji, se pod ugodnimi po
goji proda. Več pove upravnosti
pod stev. 482.

Sprejmejo se 3 osebe
v službo k malemu posestvu Fant
15 do 16 let star in malo delka
za vsak domač posel in poštema
učenca od 14 let naprej v malo
trgovino. Vsi prostega stanu. Pre
dnost imajo tisti, ki so brez sta
rišev. Kaindl pri Lipnici št. 48
v trgovini. 639

2 fanta
za usnjarsko učit vzamem na tri
letno dobo. Starost od 16 do 18
let. Plača po letu 80—100 k on,
Sprejme se takoj pri g. Antonu
Marčič, Slov. Bistrca.

Graščina na Graškem
blizu Štajerske meje išče dva pri
dina zanesljiva šeferja (špana) ka
teri že čez večletna dobra izpri
čevala razpoložita, sta oženjena,
starata z 35—45 let in tresa. V
ozir se bodo le takšni prisilci je
malci, kateri so že na več h po
testih, kjer so se tudi stroji ra
bili, služili. Zaheta se strogoš
trenost, moralnost in znanje ka
kega slovenskega jezika točno in
nemščino vsaži za silo. Ponudbe se
naj pošljajo na upravnost do konca t. m. pod "Špan" 871.

**25 K lahko zazlu
žite na teden**
tudi po Vašem opravili brez de
narja in posebnih znanosti. Pišite
tako tyrdki J. Brož, Kardaš v Re
čici, (Ceško). 966

**Velikega gospo
darskega pomena**

slovenski stroji, oziroma brzo
pariški najnovnejšega sistema za
krmo in gomelje paseti, ki so pri
pravni tudi za žganje kuhati, za
parjenje sodov tako izvrsten, kar
se vsak kmet, ki se zanimal, lahko
osebno preriča pri posestniku P.
Sipal v Škalu, Velenje.

Cepljeno trsje!

Naznana se vinogradnikom, da so
na prodaj sledeče vrste trsje: I.
vrste silvanec, beli burgundec,
žlahtnina (Gutedel), traminc, po
šip (Mozler), Laški rilček (Wälsch
riesling), Trunta, beli ranof, Iz
abela in močane vrste ter več tisoč
divjakov. Vse trte so cepljene na
Rip. Portalis, tako lepo vkorenjene
v dobro zaraščene, za kar
se jamči. Cena trt. m je po dogo
voru. Franc Slodnjak, trtar, p
Juršinci pri Ptaju. 970

* Spodnještajerska ljudska posojilnica v Ma
riboru naznana tem potom, da dne 2., 7. in 9. ja
nuarja 1915 ne bo imela uračnih dni, da torej bla
gajna te tri dni ne bode odprtia, ker se bode v
tem času sklepal letni račun. To se naj blaghotno
vzame na znanje.

Cene inseratov v Sl. Gosp.

Ker je število naročnikov poskočilo blizu na
20000 in ker so se cene obratnim sredstvom zvi
šale skoro za 200 odstotkov, smo primorani določiti
od novega leta 1915 naprej za inserate naslednje
cene:

Enostopna petitvrsta stane pri enkratni ob
javi 18 v ali bolj razumljivo povedano, 1 kvadratni
centimeter prostora stane 12 v.

Pri 2 kratni objavi 10% popusta

3 do 5 kratni objavi	15% pop.
6 do 10	20%
10 do 20	30%
20 do 30	40%
celoletni objavi	50% popusta.

Za oddelek "Mala naznanila" stane vsaka
beseda 5 v.

Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 v, izjave
in Poslano 36 v.

Upravništvo "Slov. Gospodarja".

"Novi Pridigar." II. zvezek z zanimivo vsebino trajne
vrednosti je dotisan in se razpošlje v januarju. Naročiti morejo
le duhovnik. Tiskarna sv. Cirila želi, naj bi se porabile po mo
žnosti razposlane "Položnice" z napisom "Novi Pridigar." II.
zvezek bo obsegal 9 pol; celo letnik pa bo imel najmanj 32 pol.
I. zvezek je bil majhen, ker radi vojne stanja ni bilo mogoče
dobiti papirja. Podpirajo domače podjetje, ki je vredno podpo
re. Uredništvo in upravništvo: Pragersko, Štajersko. Naročnina
tja le s poštno nakaznico.

Odvetnik

Dr. Matej Senčar,

uljudno naznanja, da se nahaja njegova

odvetniška pisarna

sedaj

v Ptiju (Kaiserfeld-ul. 11.)

**Lahko, dobro zimsko službo za na
dom** dobijo osebe obojnega spola že od 14 let
naprej, si lahko služijo pod jamstvom 20—30 vin.
na uro. - Delo je lahko in brez posebnega znanja.
Kdor želi imeli pojasnila, poduk in vzorec od dela,
naj pošlje 60 vin. v znamkah, katert znesek zado
stuje tudi za nadaljno pripravo tega dela. Naslov:
Jakob Pučko, mizar, Hodose, p. Ptuj.

R. Pevec, trgovec v Mozirju
kupi več vagonov vsakovrstnih jabolk — vsako
množino fižola — lepe orehe — suhe gobe — ka
teri ima prave zvezze, plača po najvišjih cenah po
dogovoru.

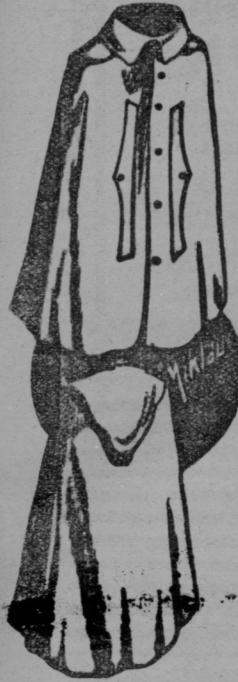
MARIBOR

XXXX

Udano podpisana tvrdka si usoja cenj. občinstvu priporočati svojo

trgovino vin iz Dalmacije

Pri današnji draginji

je zelo varčno gospodarstvo, da ima zanesljivo, dobro trgovsko zvezo pri naročbi blaga za obleke in drugo robo. To Vam da povod, da takoj naročite **cenik s slikami**, kateri se Vam zastonj in poštne prosto dospošte.

Naslov je: 55

Prva kranjska razpešilska trgovina

R. Miklauc,
Ljubljana 205.

= Obstoj tvrdke blizu 50 let =

**Razpošiljalnica
pohištva**
K. Preis Maribor
Stolni trg štev. 6.

Posebno ugoden nakup pohištva za spalnice iz mehkega lesa, lakirano od 90 K; spalnice, iz trdega lesa, politirano, od 160 K; spalnice v staronemškem slogu, moderne, od 240 K. Žimnice (vložki) K 9·50, mize K 10·—, stoli K 2·50, močne postelje 14 K, šifonirane 24 K, kuhinjska kredenca 42 K, spalni divani (otomani) 31 K. Posebni oddelek za pohištva iz železa in medenine: otroške omarežne postelje od 16 K, postelje iz železa 12 K, železne omarnate postelje 24 K, umivalne mize 5 K, emajlirane postelje 40 K, postelje iz medenine in polmedenine od 60 K. Cena in izber brez konkurenco, prost ogled, ilustrovani ceniki brezplačno i poštne prosto.

Tisočim je že bilo pomagano!

„Zamorečev“ obliž za odpravo kurjih očes odpravi brez boljščin, hitre in radikalne trte kože in kurja očesa. Kaličica 40 vin.

„Zamorečev“ protinski in revmatični obliž zoper bolečine v ledju, kolku in krizu (hrbtenici). Cena 60 v „Zamoreče“ pastilje zoper goljšo (debeli vrat) proti želodčnim boleznim in krvi, deluje krištilno, vzbuja apetit, lajša bolečine, upravi prekinjeno prebavo. Zavojček 1 K 50 vin.

Lekarna „H zamorecu“ mag. pharm. Karl Weiß, Maribor, Glavni trg št. 3.

Naročila po pošti se takej rešujejo.

J. KOVACIĆ, Radgona, Dolga ul. 100.

Velika zaloga steklenega (glazbenega) in povečanastega blaga, svečinko, podobe, okvirje, ogledala. Steklarsko dela.

Točna postrežba!

Najnižje cene!

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnikar : Celje

Graška ulica štev. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kaker tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnati barv.

Solidna in točna postrežba.

Le nobenega strahu

pred azijsko kolero, kajti zamoremo se pred to kugo po higijeničnem načinu življenja sigurne varovati

Držimo svoj želodec v redu in pazimo na največjo snažnost. Umivajmo si večkrat na dan obraz in roke in dajmo vsakokrat v umivalno vodo nekaj Lysoform-desinfekcijskega sredstva. Glasom poskusov v znamenitem Greifswaldskem zavodu tajnega svetnika prof. dr. Leeffler uničil 2% na Lysoformova tekočina tekom ene minute bacilne izredke Cholere vibrie.

Lysoform naj bo povsod v zalogi.

Cene originalnih steklenic so K — 80, 1·60, 2·80 in 4·60 v vsaki lekarni in drožeriji.

Na željo pošljemo vsakemu zastonj in franko jako zanimivo knjižico od kralj. svetnika Aladár Kováč, direktorja rešilne družbe, z naslovom: »Kako se varujemo pred kolero«. Večjim tvrdkam pošljemo tudi več izvodov.

Dr. Keleti & Murányi
kem. tovarna, Ujpest.

Najcenejše trte:

jamčeno čiste vrste, to leto posebno močne, po 11 K za 100 komadov, za vse posestnike ednako, prvo vrsto, prodaja I. štajerska trsnica zadruga, P. Juršinci pri Ptaju.

Ceniki z pogoji in imeni trt na vseh pripočljivih podlagah, se pošljajo na zahtevanje brezplačno.

Vinogradnikom se priporoča trte takoj naročiti, da jih pozneje zopet od prekupca ne bodo dražje plačali.

Lekarniški praktikant

(sekstaner) se sprejme. Mestna lekarna pri »c. kr. Orlu«, Friderik Prull, lekarnar, Maribor, Glavni trg, zraven rotovža. 955

Lepa novozidana hiša s tremi orali posestva ob državni cesti, 10 minut od cerkve, četrtn ure od kolodvora, pripravna za obrtnike ali upokojence, se proda. — Polovica kupnine lahko ostane vknjižene Pojasnila daje Fr. Thaler, župan v Št. Ilju v Slov. gor.

Znano je, da se kupi!

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi prav dobre!

Suknene blage (štof za moške in dečke), Novomedro veline za ženske in dečete, Najcenejše perilne blage za obleke in bluze, Platne belo in pisane za srajce in spodnje blace, Blage za postelje in rjave, brez živa in matrace, Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske, Predpanskih velika izbir, za prati in iz drugega odzeta, Zmraj novosti rebev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri volkini izbir in pri miskih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosegete po zelo ugodnih prednostih, zato reči pošljemo na zahtevanje

ZASTONJ

vsekumur svoje bogate zbirke vzorcev na raspolago.

K. Worsche Maribor
Gosposka ul. M. (Herreg. M.)

Zahtevajte velik cenik brezplačno in poštne prosto z več kot 1000 slik.
Poštne in zavejnine prosta. — Nengajajoče zamenjam ali denar nazaj.

Št. 57. Stroj za strizjenje las, fino ponikan, z dvema nastavkom za strizjenje, reže drez dva zoba, ponikan dirža. Reže brez nastavka 3 mm, z tankim 7 mm, z debelim 10 mm, celo dolžina 15 in pol cm, 17 zol z rezavim peresom. — Komad K 4·80. — Isti stroj za strizjenje brade, najboljši kakovosti, komad K 5·60.

Št. 71. Jepi z rokavi sive vrgenja-volne celo obrobljen z žepi v dvevrstama gumov, navadne velikosti, kom. K 3·20. — V boljši izdelavi K 6·75, isti jezički 1 komad 4 K. — V boljši izdelavi K 4·80.

Št. 72. Čeviji za gospode iz močnega usnja, z leseniimi žrebli, z močnimi podplati v vseh velikostih od 36—46, 1 par 12 K, isti v finajši izdelavi iz Cheveraux-usnja po K 13·50, isti iz Boxkalf-usnja v ameriški fastiji 17 K. Za dame iz Cheveraux-usnja od 36—44 13 K, iz Boxkalf-usnja K 15·25. Pečevlje in hišne čevlje

Št. 76. Nahrbtnik iz dobrega zelenega grada, brez obroča, z močnim usnjanim jermonom, 36 cm širok, 57 cm visok, isti z obročem (Ringkappe) iz rjavega pomorskega platna K 3·50. — Isti z enim zavojnim žepom, iz rjavega leskevega platna K 4·50. — Isti z lesenkoga pomorskega platna, z dvevrstima žepoma zavojnim po zavojstnosti, rizbi v nasiblji in najboljši izdelavi po 6 kron.

Št. 77. Turistnički srajec za gospode z obročem, v lepenem trikotu, na vedeni delgov, brez žepov z svil. vrvico, z ekraskom, se da prati, vratna mera 36—45, K 2·50, iz zelenega blaga od znotračno izkajane 3 K 4 kron.

Št. 78. Rokavice za gospode, zimsko blago, plene, iz debeli velmesni zitji, na stari piščene, v lezenih moderatih Il-sastih barvah, za jesen in zime, se dajo prati, pripavne za modnejše štrapece, 1 par 80 vin, ita oblika iz prave, sine svetle volne, lahko melirane, na reke plene, izbrano zimsko blago, 1 par K 1·50.

Št. 80. Kapca za sneg iz vigenjavelave, pleten, enobarvana žrna, razstavna, vsake velikosti, da se prati, 1 komad 80 vin. Ista iz težje, pristne evje volne, zelo topla K 1·20.

E. LUNA, Maribor št. 49/a.
»vo razpošiljalnica galanterijskega blaga in gospodarskega zredia.

Franc Cvilak,
Sl. Bistrica

Belilnica veska
obrt medu in voščenin.

priporoča vsem č. gg. duhovni kom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo voščenih sveč, voščenih svitkov, stearinovih sveč v vsaki velikosti po najnižji ceni.

Ure
Tečna postrežba
GES. GESTEMP.
ZHAURINGE

Velika zaloga ur, dragočestni, srebrnini in optični stvari po vsaki cen.

Tudi na obroke! Ilustriv. osniki zastonj. Granofon ed 20-200 K.

Niklasta remonta-ura K 3·50

Pristan srebrna ura K 7—

Original omega ura K 24—

Kuhinjska ura K 10—

Budilka, niklasta K 3—

Poredni prstani K 2—

Srebrne varižice K 2—

Vedelna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in čoštar

Maribor, Gosposka ulica 28

Kupujem zlatino in srebro.

Trsje

beli burgundec, poščip laški, rizling, komap po 14 h prodaja Fr. Seršen ml. v Veržeju, p. Križevci (Štajersko).

25 krom na teden

kakor zaslužite po Vašem navadnem delu, brez denarja ali drugih izdatkov. Pišite takoj na tyroko Jožef Brož, Kardač-Ričica Češko.

I KAVA!

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velenaromatna, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vrča 10 K franko po povzetju. Pol kilograma velenarima najfinješi čaj 2 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Galanta 496. 931

Kupiti želim

100—500 kub. m hojkovega in smrekovega lesa v deblah, pripravnega za žaganje. Ponudbe na Richard Tolazzi v Ormožu ob Dravi. Štajersko. 887

Popolnoma zastonj

dobi vsakdo 1. zvezek »Domäne knjige zbirke povesti vseh narodov«. Naročite takoj. — Na leto izide 12 zvezkov po 8 pol, vsak zvezek po 80 h. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci pri Ptaju.

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najcenejši. Ilustriv.

ceniki zastonj. F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev. Opodose na drž. žel. št. 2121. 1933 Češko.

Zakaj

ne pišete takoj po najnovije verzore v krajinu cenik, kateri se Vam

depôšte zastonj in pa-

čitno prosto v vsaki

cenah tudi doma svoj nakup lahko dosegete po zelo ugodnih pre-

dnostih, zato reči pošljemo na zahtevanje

zakaj

na vseh vrstah

zakaj

Zastonj

SAMO v Prvi gorenjski razposiljalnici Iv. Savnik Kranj 150
Neugajajoče se zamenja ali vrne denar.

dobi vsak 2 para močnih ženskih ali moških nogavic, 3 lepe žepne rebce, eno volneno ruto za na glavo ali moški klobuk, kjer naroči: 4½ m finega zimskega volnega blaga za ženske oblike v poljubni barvi za K 9'50 ali v boljši kakovosti za K 12'50

**Domača in naodna trgovina
Franc Lenart - Ptuj**

priporoča za jesen in zimo bogato izbiro raznovrstnega novega blaga za moške in ženske oblike.

Prestrežba poštana! Cene primerne!

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem,
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

PALMA

je zaželjeni
kaučuk-predstnik

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.

Ugodno kupite v trgovini

Spalne sobe od 150—1000 K, jedilne sobe od 150—1000 K

otomane, divane, madrace, zagrinjala v različnih najnovejših slogih.

Razposilja na vse strani! Cene primerne

pohištvo!

Zenini in neveste imajo popust!

E. ZELENKA

tapetarska in misarska delavnica nasproti hotela Mohr
Gospodska ulica 25, MARIBOR o. d.

Važno oznanilo.

Ker je začasa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče niti najpotrebnejšega blaga za oblike ali perilo kupiti, se je odločil trgovec

J. H. Šoštarič, Maribor, Gospodska ulica št. 9

da bode prodajal blago veliko ceneje kakor poprej; n pr. platno po 40, 45, 50 vin, parhet 36, 40, 45, 50, 56 vin, volneno blago težko za oblike do K 1—, 120, 150 itd. Vzoreci in ceniki se na zahtevo poštaine prosto pošljejo.

Štefan Kaufman

trgovec z železom

v Radu

priporoča najboljše osebne motike in lopate, dobre kose in srpe, pravo štajersko železo se dobri po najnižji ceni in solidni postrežbi.

Kupujem jaje

(sveža) po najvišjih cenah. — J.

Heller, Dunaj III, Kleistgass. 20.

Za božično in novoletno sezono

priporočamo trgovcem v nakup:

Cvetje za rože, žica, zlata pena, jaslice izgotovljene, podobice za jaslice, rutke.

Bežčne in novoletne depinisce kakor tudi druge vrste po izredno nizkih cenah.

Gorlčar & Leskovšek v Celju.

Graška ulica 7. | Na debelo in drobno | Rotovška ulica 2

Pozori! Cen. kupovalci! Pozori!

**Narodna trgovina
Alojz Brenčič, Ptuj**

usdi senj. občinstvu

za jesensko in zimske sezono

najcenejše barvante za bluze in oblike, velike izbire modernega loda za ženske, laker tudi za moške, štef od najnižje do najvišje kvalitete, leden za obteke, pelin in črpalo bladčevino. Raznevrstnega belega in piščanega platna za perilo, najcenejše silene, večne in štrikane robce. Prav tople štrikane srajce, spodne hlače, nogavice, moške in ženske kakor tudi za otroke. Vankovrstnega ugotovljenega blaga n. pr. hlače, bele in piščane srajce, p edpasnike, ovratnice, zavratnice, manšete, dežanke ter sploh vse, kar v to stoto spada.

Za mnogočetvrlni obisk se priporoča

novi in domači trgovec

Alojz Brenčič v Ptaju

Novo blago!

Nizke cene!

Počitana in hitra prestrežba!

Ne zastonji

ampak po nizki veni dobite vse v domači trgovini

**Ivan VESELIČ i. dr.
v Ormožu**

hatera priporoča vse potrebujoče za stavbe kako:

cement, travozre, židovate, ograje itd. Vso

železnino za koraže, mizerije itd.

Veličino manufakturne blage, fine stote (sukno)

hi devino itd., najboljševrste blage za ženske oblike, svilnute robe itd. Vso špecorje, naj-

boljše maso itd. po najnižji ceni. Nakupovanje

trgovca, subih geb, jajo itd. Potena, sedlina

postrežba — Presim. prepiridejte s

Serravallo-vo Kina-vino z železom

najboljše darilo za

ranjene vojake

in prebolele

od zdravnikov priporočano izborni okrepčilno sredstvo.

Se dobi v lekarnah

J. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj,

Trst—Barkovje

ČEVLJE

za moške ženske in otroke, kakor tudi usnjate gamašne in galošne najboljše kakovosti prodaja doma in razposilja po najnižjih cenah veletrgovina

R. Stermecki v Celju št. 300

P. site po cenik.

**Klobučar
LJUD. HLUSTIG
Maribor**

se nahaja sedaj na **Glevnem trgu** štev. 9 (blizu Cirilove tiskarne). Hlustig ima sedaj v zalogi vse novosti **Velour-klobukov**, trdih klobukov in klobukov iz lodna. Zaloga **popolnoma nova**. Priporoča se, da bi se ga pri nakupu za **Božič** upoštevalo.

Z velespoštovalnjem

se priporoča za obilen obisk

Ljudovik Hlustig.

DENARJA NI,

draginja je vedno večja, zaslutek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 K na dan za lužiti, mi posljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

**Jos. BATIĆ, Hirska Bistrica 26
Kranjsko.**